9. System przyrodniczy miasta.

Zieleń miasta Gdańska stanowią: Lasy Państwowe z wydzielonym objętym statutem Trójmiejskim Parkiem Krajobrazowym z otuliną, Lasy Komunalne, Pas Nadmorski, Założenia Dworsko-Parkowe, parki zieleńce, skwery, tereny rekreacyjno - wypoczynkowe, ogródki działkowe, zieleń przyuliczna i osiedlowa a także użytki zielone (łąki, pastwiska).
Najbardziej optymalnym układem zieleni w mieście jest połączenie istniejących fragmentów zieleni o znaczących walorach przyrodniczych w ciąg terenów zielonych. Przesłanką do zapewnienia takiej ciągłości jest naturalne ukształtowanie, rzeźba terenu oraz konieczność wyznaczenia połączeń - korytarzy ekologicznych pomiędzy istniejącymi fragmentami zieleni. Taka całość tworzy system przyrodniczy miasta.

9.1 *Ogólna charakterystyka systemu przyrodniczego.*

Największy kompleks zieleni stanowią Lasy Oliwskie. W większości są własnością Lasów Państwowych (Nadleśnictwo Gdańsk, obręb Oliwa), jedynie ich wschodnie obrzeża stanowią Lasy Komunalne Gdańska. Bogate ukształtowanie powierzchni terenu sprzyja znacznemu zróżnicowaniu siedlisk i roślinności. Występuje tu grupa rzadkich i chronionych gatunków roślin np.: *wawrzynek wilczełyko* (Daphne mezereum), *widłak jałowcowaty* (Lycopodium annotinum), *konwalia majowa* (convallaria majalis), *kruszyna pospolita* (Frangula alnus), *marzanka wonna* (Asperula odorata).
W cienistych i chłodnych rozcięciach erozyjnych krawędzi wysoczyzny rosną gatunki w swoim występowaniu związane z terenami gór i pogórzy. Są to m.in. *podrzeń żebrowiec* (Blechnum spicant) i *tojad dziobaty* (Aconitum variegatum) objęte ochroną całkowitą.
Stwierdzono tu występowanie *kuny domowej* (Martes foina), *kuny leśnej* (Martes martes), *łasicy* (Mustela nivalis), *gronostaja* (Mustela erminea), *lisa* (vulpes vulpes), *jeża* (Erinaceus concolor) a z ptaków m.in.*kruka* (Corvus corax) i *myszołowa* (Buteo buteo). Najcenniejsze fragmenty lasu w obrębie Gdańska chroni powołany rezerwat przyrody *"Źródliska w Dolinie Ewy"*.

Zmiany użytkowania w najmniejszym stopniu objęły Żuławy Gdańskie licząc także tereny położone na Wyspie Sobieszewskiej. Przeważają tutaj użytki zielone i pola orne.

Rozległe obszary wysoczyzny w rejonie Maciek, Łostowic, Szadółek, Kokoszek, Rębiechowa, Klukowa, Nowego Światu to głównie obszary rolnicze, niewielkie, izolowane powierzchnie zajmują łąki i pastwiska. Położone w dolinach niewielkich cieków razem z ciągami niewielkich zadrzewień i zakrzaczeń stanowią naturalne ciągi zwartej roślinności z ostoją specyficznej fauny płazów, gadów i drobnych ssaków. Wśród pól występują niewielkie enklawy leśne. Największy kompleks leśny w tym rejonie znajduje się na południe od Smęgorzyna i stanowi fragment lasów otomińskich.

Główne ciągi przyrodnicze na obszarach zainwestowanych związane są z ciekami przepływającymi przez miasto. Wymienić należy przede wszystkim Potok Oliwski, Strzyżę, Kanał Raduni, Motławę, Opływ Motławy, Czarną Łachę. Wzdłuż koryt ciągną się wąskie pasy fragmentarycznie wykształconych zbiorowisk ziołoroślowych i szuwarowych z udziałem gatunków łąkowych i często ruderalnych.

Wyróżnia się tutaj Potok Oliwski przepływający przez kilka drobnych zbiorników wodnych i w znacznej części swojego przebiegu przecinający tereny zielone oraz Opływ Motławy otoczony przez zieleń nieurządzoną. Niekiedy w wodach wolnopłynących rozwijają się zbiorowiska roślin zanurzonych i o liściach pływających jak np.: wzdłuż koryt Motławy i Czarnej Łachy.

Na obszarach zabudowanych w skład systemu przyrodniczego miasta wchodzą głównie tereny zieleni urządzonej. Szczególne znaczenie posiadają tutaj duże obszary parkowe jak np.: Park Jelitkowski, Park Oliwski, Park Oruński, tereny parkowe wzdłuż Al. Grunwaldzkiej we Wrzeszczu a także cmentarze.
Stanowią one nie tylko miejsce wypoczynku dla mieszkańców Gdańska ale razem z fragmentami zieleni nieurządzonej decydują one o funkcjonowaniu środowiska przyrodniczego miasta.

W skład terenów zielonych wchodzą tereny leśne, zieleń miejska i ogrody działkowe:

Tereny leśne zajmują powierzchnię ogółem	**4.618,00 ha**
Tereny zieleni rekreacyjno-wypoczynkowej zajmują pow. ogółem	**530,00 ha**
Ogródki działkowe zajmują powierzchnię ogółem	**957,00 ha**
Razem	**6.105,00 ha**

Ogółem na jednego mieszkańca aglomeracji gdańskiej przypada 132,4 m^2 zieleni w tym:
100,2 m^2 powierzchni terenów leśnych. oraz ok. 32 m^2 zieleni /tereny zieleni + ogródki działkowe/, zgodnie z ww. wykazem /stan na 31.12.2003 r./

9.2 *Kluczowe obszary w systemie przyrodniczym.*

- Lasy Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego - Lasy Oliwskie,
- Kompleks terenów zielonych między Jelitkowem a Brzeźnem,
- Pas plaży i wydm między Jelitkowem a Świbnem,
- Tereny zieleni wzdłuż Potoku Oliwskiego,
- Kompleksy leśne Stogów i Wyspy Sobieszewskiej,
- Tereny muraw i szuwarów w części przemysłowej Stogów,
- Lasy komunalne okolic Wrzeszcza,
- Żarnowczyska poligonu wojskowego w okolicy Jasienia,
- Lasy otomińskie,
- Zróżnicowana roślinność strefy krawędziowej wysoczyzny nad Żuławami,
- Łąki i szuwary nad Martwą Wisłą i Wisłą Śmiałą,
- Żuławy Wiślane,
- Enklawy zbiorowisk naturalnych w obszarach rolniczych wysoczyzny.

9.3. *Formy, obszary i obiekty chronionej przyrody występujące na terenie Gdańska.*

9.3.1. Park Krajobrazowy

Park Krajobrazowy /wg ustawy o ochronie przyrody z 1991 r./ to obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe, a celem jego utworzenia jest zachowanie, popularyzacja i upowszechnianie tych wartości w warunkach racjonalnego gospodarowania.

Trójmiejski Park Krajobrazowy został utworzony w 1979 roku jako drugi w województwie gdańskim i jeden z pierwszych w Polsce parków krajobrazowych. Przedmiotem ochrony jest specyficzna rzeźba terenu oraz szata roślinna. Powierzchnia TPK w granicach Miasta Gdańska wynosi 2.450 ha, otulina TPK wynosi 903 ha.

Rozporządzenie Wojewody Gdańskiego z 8 listopada 1994 r. /Dz.Urz.Woj.Gdańskiego nr 27, poz. 139 z 1994r./ szczegółowo określa przebieg granic parku i otuliny (wprowadzając korekty) oraz wprowadza nowe zakazy, ograniczenia i obowiązki na terenie parku zgodnie z ustawą o ochronie przyrody.

Przygotowywany jest plan ochrony TPK.

9.3.2. Obszar Chronionego Krajobrazu

Na terenie Gdańska istnieją trzy obszary chronionego krajobrazu utworzone pod koniec 1994 r. /Dz. Urz. Woj. Gdańskiego nr 27, poz. 139 z 1994/

Obszar Chronionego Krajobrazu Wyspy Sobieszewskiej obejmuje fragment Mierzei Wiślanej na całej jej szerokości. Najcenniejsze fragmenty objęte są ochroną rezerwatową (rezerwaty Ptasi Raj i Mewia Łacha). Powierzchnia OChK wynosi 1.228 ha.
Obszar Chronionego Krajobrazu Wyspa Sobieszewska, jako część Mierzei Wiślanej, stanowi fragment ważnego przymorskiego ciągu zieleni Gdańska oraz regionalnego systemu przyrodniczego strefy nadmorskiej rejonu Zatoki Gdańskiej. Ma on swoją naturalną kontynuację w postaci ciągłych układów mierzejowych - zarówno w kierunku północno-wschodnim (w stronę Mikoszewa, Stegny i dalej granicy państwa). Od strony wschodniej - przez Przekop Wisły - graniczy on z otuliną Parku Krajobrazowego Mierzeja Wiślana (województwo elbląskie) i położoną na jej terenie elbląską częścią rezerwatu Mewia Łacha. Od południa obszar ten graniczy bezpośrednio z Obszarem Chronionego Krajobrazu Żuław Gdańskich.

Otomiński Obszar Chronionego Krajobrazu obejmuje tereny położone częściowo na terenie miasta Gdańska, częściowo na obszarze gminy Kolbudy. Teren ten został wydzielony pod ochronę ze względu na zwarty kompleks leśny, który wraz z jeziorem Otomińskim jest miejscem intensywnej turystyki i rekreacji. Powierzchnia OChK w granicach Miasta Gdańska wynosi 1.762 ha.
W granicach administracyjnie należących do Gdańska znajduje się północno-zachodnia część tego obszaru. Obejmuje on kompleks tzw. lasów smęgorzyńskich położonych pomiędzy terenami rolniczymi i zabudową osad (osiedli) Kiełpino Górne i Smęgorzyno (na północy) oraz Sulmin i Niestępowo (na południu). Najcenniejszy fragment Otomińskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu - wytopiskowe jezioro otomińskie wraz z otaczającymi je interesującymi zbiorowiskami buczyn i torfowiskami - znajduje się już poza granicami miasta Gdańska /gmina Kolbudy/.

Obszar Chronionego Krajobrazu Żuław Gdańskich obejmuje całe Żuławy Gdańskie z wyjątkiem ich północno-zachodniego fragmentu zajętego przez tereny przemysłowo-składowe i zabudowę mieszkaniową Gdańska. Powierzchnia OChK w granicach Miasta Gdańska wynosi 1.051 ha.
Na terenie Gdańska znajdują się północne fragmenty tego obszaru. Podstawowym walorem krajobrazu jest silnie rozbudowana sieć hydrologiczna oraz unikatowe w Polsce powierzchnie budowane przez namuły Wisły. Chroni się tu charakterystyczny krajobraz kulturowy Żuław.
Niski płaski kulturowy krajobraz deltowego odcinka doliny Wisły, kształtowany był w holocenie przez wody Wisły, a od XIII wieku również przy dużym udziale człowieka.
Cechą charakterystyczną obszaru jest obecność wielu cieków i bogatej sieci rowów melioracyjnych oraz związany z tym układ polderowy. Unikalne wartości gleb sprawiły, że Żuławy są użytkowane głównie rolniczo.
Teren jest bezleśny. Do cennych elementów przyrodniczych należą: względnie naturalne i półnaturalne zbiorowiska łąkowe i szuwarowe, które zachowały się lokalnie wzdłuż cieków, rowów melioracyjnych i w starorzeczach; wszelkiego rodzaju zakrzewienia i zadrzewienia śródpolne najczęściej ciągnące się wzdłuż rowów melioracyjnych i cieków; także zadrzewienia przyzagrodowe. W kulturowym krajobrazie Żuław mają one ważne znaczenie biocenotyczne i fitomelioracyjne.

9.3.3. Rezerwaty przyrody

Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody rezerwat przyrody jest obszarem obejmującym zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienione ekosystemy, określone gatunki roślin i zwierząt, elementy przyrody nieożywionej, mające istotną wartość ze względów naukowych, przyrodniczych, kulturowych.
Na obszarze Gdańska zostały do tej chwili utworzone trzy rezerwaty przyrody.

Rezerwat przyrody Źródliska Ewy został utworzony w 1983 roku zarządzeniem ministra (Monitor Polski nr 16 poz. 91 z 1983) .
Jest to rezerwat leśny. Celem jego utworzenia jest **ochrona naturalnych zbiorowisk łęgowych i ziołoroślowo-szuwarowych.** Rezerwat obejmuje fragment kompleksu leśnego Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego (na wysokości Oliwy) o powierzchni 12,04 ha.
W granicach rezerwatu znajduje się kompleks leśny i zbiorowiska źródliskowe występujące na stromych, wysokich (30 – 40 m) stokach, w dnie oraz w cyrkach źródliskowych jednego z rozcięć erozyjnych strefy krawędziowej, prowadzącego swym dnem wody Potoku Prochowego.
Występują tu zbiorowiska roślinne i flora charakterystyczne zarówno dla regionu, jak i obszarów podgórsko-górskich. We florze rezerwatu występuje kilka gatunków chronionych: *wawrzynek wilczełyko* (Daphne mezereum), *bluszcz pospolity* (Hedera helix), *listera jajowata* (Listera ovata), *marzanka wonna* (Asperula odorata), *konwalia majowa* (Convallaria majalis). O walorach rezerwatu decyduje również obecność we florze szeregu gatunków o charakterze podgórsko-górskim, takich jak: *dąbrówka kosmata* (Ajuga genevensis), *dzwonek pokrzywolistny* (Campanula trachelium), *wierzbownica bladoróżowa* (Epilobium roseum), *manna gajowa* (Glyceria nemoralis), *tojeść gajowa* (Lysimachia nemorum), *fiołek przedziwny* (Viola mirabilis), *olsza szara* (Alnus incana), *kozłek bzowy* (Valeriana sambucifolia), *przetacznik górski* (Veronica montana).

Rezerwat przyrody Ptasi Raj został utworzony w 1959 roku rozporządzeniem ministra (Monitor Polski nr 100 poz. 535 z 1959 r.).
Jest to rezerwat faunistyczny. Celem utworzenia rezerwatu jest **ochrona ostoi ptactwa wodnego i błotnego**. Rezerwat Ptasi Raj położony jest u ujścia Wisły Śmiałej (po jej stronie prawobrzeżnej), na terenie Wyspy Sobieszewskiej. Aktualnie wchodzi on w granice Obszaru Chronionego Krajobrazu Wyspy Sobieszewskiej. Powierzchnia rezerwatu wynosi 198,07 ha.
Roślinność rezerwatu ma charakter nieleśno-leśny. Główny charakter roślinności bezpośredniego otoczenia jezior nadają szuwary trzcinowe. Miejscami występują szuwary turzycowe. W części południowej rezerwatu występują kultury sosny i olszy czarnej.
Na terenie mierzei występują pozostałości nieleśnej napiaskowej roślinności wydmowej – zbiorowiska wydmy białej i szarej. Ze względu na walory awifaunistyczne rezerwat ma znaczenie o randze międzynarodowej. Stożek ujściowy Wisły Śmiałej znajduje się na trasie wędrówek ptaków wodno-błotnych szlakiem południowobałtyckim. Ptaki te znajdują tu dogodne siedliska dla wypoczynku, żerowania. Jest to także ważne zimowisko ptaków wodnych i miejsce lęgowe niektórych rzadkich gatunków. Ptaki wykorzystują przede wszystkim lustro jeziora oraz tereny mierzei.
Najliczniejszą grupą ptaków występujących na jeziorze w okresie przelotów są różne gatunki kaczek właściwych i nurkujących oraz łabędzie i gęsi białoczelne. Mierzeja jest siedliskiem przede wszystkim różnych gatunków mew, rybitw i siewkowców (m.in. nielęgowego biegusa zmiennego), także kormoranów, kaczek, gęsi i łabędzi. Na terenie rezerwatu gniazdują ostrygojad i sieweczki.

Rezerwat przyrody Mewia Łacha został utworzony w 1991 roku zarządzeniem ministra (Monitor Polski nr 38, poz. 273 z 1991 r.). Jest to rezerwat faunistyczny (awifaunistyczny). Został on utworzony w celu **ochrony koloni lęgowych rybitw oraz miejsc bytowania ptaków siewkowatych, blaszkodziobych i rybitw w okresach ich wędrówek.**
Obejmuje on swym zasięgiem stożek ujściowy Przekopu Wisły po obu stronach rzeki na obszarze administracyjnym Gdańska znajduje się część lewobrzeżna rezerwatu, położona na terenie Wyspy Sobieszewskiej. Jego powierzchnia wynosi tu 18,91 ha.
W tej chwili znajduje się on w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Wyspy Sobieszewskiej. Część prawobrzeżna rezerwatu położona jest na terenie województwa elbląskiego, w otulinie Parku Krajobrazowego Mierzei Wiślanej. Rezerwat po stronie gdańskiej obejmuje najmłodszy fragment stożka ujściowego Przekopu Wisły.
Część centralną zajmują płaskie obniżenia okresowo zalewane wodą. W części południowej występuje niewielkie jezioro deltowe. Stożek ujściowy Przekopu Wisły jest jednym z nielicznych odcinków polskiego wybrzeża, gdzie współcześnie zachodzi ciągły praces akumulacji rzecznej, morskiej, eolicznej i organicznej. W związku z tym na bardzo niewielkim obszarze wykształciła się mozaika siedlisk warunkująca rozwój zróżnicowanej roślinności i flory.
Flora gdańskiej części rezerwatu liczy blisko 300 gatunków. Charakteryzuje się ona dużą heterogenicznością, jeżeli chodzi o wymagania siedliskowe. Walory rezerwatu podnosi obecność szeregu gatunków interesujących.
Kilka z nich podlega ochronie prawnej. Są to: *rokitnik zwyczajny* (Hippophae rhamnoides), *mikołajek nadmorski* (Eryngium maritimum), *kruszczyk szerokolistny* (Epipactis latifolia), *kruszczyk krwawoczerwony* (Epipactis atropurpurea), *kocanki piaskowe* (Helichrysum arenarium), *turzyca piaskowa* (Carex arenaria). Interesującą grupę tworzą rośliny solniskowe. Są to: *arcydzięgiel nadbrzeżny* (Archangelica litoralis), *aster solny* (Aster tripolium), *sitowiec nadmorski* (Bulboschoenus maritimus), *mannica odstająca* (Puccinella distans), *oczeret Tabernaemontana* (Schoenoplectus tabernaemontani), *muchotrzew solniskowy* (Spergularia salina).
Ujście Wisły jest bardzo ważnym miejscem w grupie terenów istotnych dla ptaków (jako miejsce odpoczynku i żerowania) w okresach ich wędrówek w tej części Europy. Gniazduje tu szereg interesujących gatunków, wiele zimuje. Z tych względów jest to obszar o randze europejskiej i krajowej. **Jest to jeden z najcenniejszych przyrodniczo obszarów w polskiej strefie przybrzeżnej.**
Na terenie rezerwatu stwierdzono występowanie blisko 100 gatunków ptaków wodnych i błotnych. 20 z nich to gatunki lęgowe, pozostałe przebywają tu w okresach wędrówek szlakiem południowo-bałtyckim bądź zimują. Najliczniejszą grupą ptaków są blaszkodziobe i siewkowate. Wśród nich na szczególną uwagę zasługuje *biegus ziemny,* który tworzy kolonie sięgające 600 sztuk. Gniazdują tu bogate populacje wielu gatunków związanych z terenami otwartymi, co jest rzadkością na polskim wybrzeżu.

Ujście Wisły jest jednym w Polsce stanowiskiem lęgowym rybitwy czubatej i rybitwy popielatej oraz jedynym tak dużym w Polsce stanowiskiem mew małych.
Najcenniejsze dla ptaków są tereny otwarte - plaże, linia przyboju, łachy przybrzeżne, nowe wyspy i półwyspy oraz wydmy w początkowych stadiach rozwoju. Z tego względu pośrednim celem ochrony rezerwatu jest zachowanie krajobrazu otwartego na możliwie jak największej części stożka przyujściowego.

9.3.4. Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe.

Zespół przyrodniczo–krajobrazowy jest formą ochrony wprowadzoną ustawą o ochronie przyrody - jedną z czterech form ochrony indywidualnej.
Zgodnie z ustawą zespół przyrodniczo-krajobrazowy **wyznacza się w celu ochrony wyjątkowo cennych fragmentów krajobrazu naturalnego i kulturowego, dla zachowania jego wartości estetycznych.**

Zespół przyrodniczno-krajobrazowy "Dolina Potoku Oruńskiego" został powołany w 1999 roku Uchwałą Rady Miasta Gdańska IX/321/99 z dnia 29 kwietnia 1999r.,zlokalizowany jest on na pow. 82,83 ha Doliny Potoku Oruńskiego w Gdańsku. Został utworzony w celu zachowania unikatowego charakteru przyrodniczo – krajobrazowego doliny erozyjnej w strefie krawędziowej Wysoczyzny Gdańskiej, a zwłaszcza zachowanie w niezmienionej formie takich jej elementów, jak ciek, sterasowane zbocza po dawnej uprawie rolniczej i specyficzna szata roślinna.

Zespół przyrodniczno-krajobrazowy "Dolina Strzyży" został powołany w 2001 roku Uchwałą Rady Miasta Gdańska XXXIII/1024/2001 z dnia 29 marca 2001 r. Zlokalizowany jest on na pow. 381 ha Doliny Strzyży w Gdańsku, w otulinie Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego. Został utworzony w celu zachowania wyjątkowych walorów krajobrazowych terenu oraz bogatej szaty roślinnej przy jednoczesnym wdrażaniu zasady budowania ciągłości struktur przyrodniczych.

9.3.5. Użytki ekologiczne

Użytek ekologiczny jest formą ochrony wprowadzoną ustawą o ochronie przyrody - jedną z czterech form ochrony indywidualnej.
Zgodnie z ustawą użytkami ekologicznymi są zasługujące na **ochronę pozostałości ekosystemów, mających znaczenie dla zachowania unikatowych zasobów genowych i typów środowisk, jak naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne "oczka wodne", kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nie użytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce itp.**
Chodzi tu o ochronę pozostałości naturalnych ekosystemów i interesujących skupień roślin, które znajdują się w otoczeniu obszarów zmienionych i użytkowanych przez człowieka i są istotne dla zachowania unikatowych zasobów genowych.

Użytek ekologiczny "Fort Nocek" został powołany w 1996 roku Uchwałą Rady Miasta Gdańska XXXVI/420/96 z dnia 20 czerwca 1996 r. Zlokalizowany jest on pow. 1,2 ha na terenie Fortów Napoleońskich przy ul. 3 Maja w Gdańsku, nad Dworcem PKS. Został utworzony w celu **zabezpieczenia stanowiska hibernacji nietoperzy.**

Użytek ekologiczny "Murawy kserotermiczne w Dolinie Potoku Oruńskiego**"** został powołany w 1999 roku Uchwałą Rady Miasta Gdańska IX/320/99 z dnia 29 kwietnia 1999r. Zlokalizowany jest on na terenie fragmentu doliny Potoku Oruńskiego o pow. 2,895 ha w Gdańsku. Został utworzony w celu **zabezpieczenia istnienia płatów muraw kserotermicznych wraz z bogactwem ich flory i fauny.**

Występująca nieleśna roślinność kserotermiczna (ciepłolubna) należy do rzadkich i ustępujących elementów szaty roślinnej Pomorza. Jej płaty wykształcają się na odlesionych, stromych zboczach, głównie o ekspozycji południowej.
Obszar zajęty przez murawy ciepłolubne w Gdańsku –Oruni zajmują powierzchnię ok. 2 ha i jest wyniesiony do 49 m n.p.m. Z dwóch stron ograniczają go erozyjne rozcięcia z drogami gruntowymi i zaroślami. Zbocza osiągają nachylenie 40 stopni.

Na terenie muraw stwierdzono występowanie dobrze wykształconych płatów muraw kserotermicznych, 232 gatunków roślin naczyniowych, w tym liczną grupę roślin ciepłolubnych nie występujących na innych terenach naszego regionu.

Użytek ekologiczny "Oliwskie Nocki" został powołany w 2001 roku Rozporządzeniem Wojewody Pomorskiego Nr 12/2001 z dnia 07 listopada 2001 r. Zlokalizowany jest na pow.0,07 ha na terenie działki nr 313 obręb ewid.10 położonej przy ul. Podhalańskiej 13 w Gdańsku. Został utworzony w celu **zabezpieczenia stanowiska hibernacji nietoperzy.**

Użytek ekologiczny "Luneta z Pasikonikiem" został powołany w 2001 roku Rozporządzeniem Wojewody Pomorskiego Nr 12/2001 z dnia 07 listopada 2001 r Zlokalizowany jest on na pow. 0,94 ha, na terenie dz. nr 566/3 obręb ewid. 67 położonej przy ul. Dąbrowskiego na terenie Fortów Napoleońskich w Gdańsku. Został utworzony w celu **zabezpieczenia płatu nie użytkowanej roślinności ze stanowiskami rzadkich i chronionych gatunków zwierząt.**

Użytek ekologiczny "Prochownia pod Kasztanami" został powołany w 2003 roku Rozporządzeniem Wojewody Pomorskiego Nr 2/2003 z dnia 09 stycznia 2003r. Zlokalizowany jest on na pow. 0,05 ha, na terenie dz. nr 6 położonej na terenie Fortów Napoleońskich w Gdańsku. Został utworzony w celu **zabezpieczenia zimowiska nietoperzy i stanowiska rzadkiego grzebacza.**

9.3.6. Pomniki Przyrody

Według ustawy o ochronie przyrody pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupienia o szczególnej wartości naukowej, kulturowej, historyczno-pamiątkowej i krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, a w szczególności sędziwe i okazałych rozmiarów drzewa i krzewy gatunków rodzimych i obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe, jaskinie.

Na terenie administracyjnym Gdańska występuje 150 pomników przyrody. Za pomniki przyrody uznano: 112 sztuk pojedynczych drzew, 26 grup drzew, 1 aleję i 9 głazów narzutowych, 2 pomniki powierzchniowe.
Wśród drzew pomnikowych najczęściej spotykane są buki i dęby.
Na terenie Gdańska można wyróżnić kilka większych skupień pomników przyrody - rejon starego Wrzeszcza, rejon Alei Zwycięstwa w sąsiedztwie Politechniki, rejon starej Oliwy.

***** numer kolejny w wojewódzkim rejestrze pomników przyrody

Lp.	Nr * rejest.	Miejsce pomników przyrody	Gatunki drzew	Zarządca terenu
1	2	3	4	5
		Gdańsk – Brzeźno		
1	754	**ul. Południowa, ul. Puławskiego** na skwerku	**Topole białe – 2 szt.** (jedna o trzech pniach)	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
		Gdańsk – Lipce		
2	303	**przystanek kolejowy Gdańsk-Lipce** po lewej stronie od mostu, nad Kanałem Raduni, na wzgórzu, skraj lasu komunalnego	**Dąb i buk**	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
		Gdańsk – Łostowice		
3	548	**ul. Wielkopolska** - nad stawem	**Topola biała**	Zarząd: ZDiZ Gdańsk

4	550	**ul. Wielkopolska -** na poboczu, naprzeciw budynku nr 16	**Dąb szypułkowy**	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
5	551	**ul. Niepołomicka -** u podnóża wzniesienia**,** naprzeciw budynku nr 18	**Dąb szypułkowy**	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
		Gdańsk – Morena		
6	1048	**ul. Rakoczego róg ul. Piecewskiej**	**Dąb szypułkowy**	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
		Gdańsk – Nowy Port		
7	1940	**ul. Stara Twierdza - Wisłoujście**	**Topola biała**	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
8	1941	**ul. Stara Twierdza - Wisłoujście**	**Topola biała.**	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
		Gdańsk – Oliwa		
9	125	**ul. Poznańska 13**	**Sosna**	Zarząd: St. Staszkiewicz
10	300	**ul. Abrahama 28 –** w ogrodzie	**Lipy – 2 szt.**	Zarząd: Jerzy Świątek
11	752	**ul. Bytowska** przy potoku obok zabytkowej Kuźni Wodnej	**Świerk zwyczajny** obrośnięty winobluszczem	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
12	753	**ul. Bytowska -** ok.700 m na południe od zabytkowej Kuźni Wodnej	**Brzoza brodawkowata**	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
13	535	**ul. Czyżewskiego 20**	**Sosna pospolita**	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
14	541	**ul. Czyżewskiego -** w ciągu drzew ulicznych naprzeciw pawilonu handlowego	**Topola biała**	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
15	546	**ul. Czyżewskiego** naprzeciw bud. nr 22 i 24	**Kasztanowiec zwyczajny**	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
16	547	**ul. Czyżewskiego -** na zboczu skarpy w obrębie ogrodzonego terenu AWF	**Sosny pospolite - 3 szt.**	Zarząd: AWF Gdańsk
17	581	**ul. Czyżewskiego 29 -**w zabytkowym parku należącym do Centr. Bibl. AWF	**Cyprysiki groszkowe 2 szt. odm. szpilkowa**	Zarząd: AWF Gdańsk
18	582	**ul. Czyżewskiego 26 -** w zabytkowym parku (po prawej stronie ścieżki)	**Buk zwyczajny**	Zarząd: Zespół Szkół Zaw. Nr 7 w Gd.-Oliwie
19	583	**ul. Czyżewskiego 26 -** w zabytkowym parku (po prawej stronie ścieżki)	**Buki zwyczajne – 2 szt. odm. czerwonolistna**	Zarząd: Zespół Szkół Zaw. Nr 7 w Gd.-Oliwie
20	584	**ul. Czyżewskiego 26 -** w zabytkowym parku (przy ogrodzeniu parku)	**Klon jawor** ze zrośniętymi konarami	Zarząd: Zespół Szkół Zaw. Nr 7 w Gd.-Oliwie
21	585	**ul. Czyżewskiego 26 -** w zabytkowym parku (po prawej stronie boiska)	**Dąb szypułkowy**	Zarząd: Zespół Szkół Zaw. Nr 7 w Gd.-Oliwie
22	586	**ul. Czyżewskiego 26 -** w zabytkowym parku (po lewej stronie boiska)	**Dąb czerwony**	Zarząd: Zespół Szkół Zaw. Nr 7 w Gd.-Oliwie
23	587	**ul. Czyżewskiego 26-** w zabytkowym parku (po lewej stronie boiska)	**Buk zwyczajny** (zrośnięty)	Zarząd: Zespół Szkół Zaw. Nr 7 w Gd.-Oliwie
24	457	**ul. Cystersów** - zieleniec	**Tulipanowiec amerykański**	Zarząd: Kuria Biskupia
25	599	**ul. Orkana 10**	**Buk odm. czerwonolistna**	Zarząd: PGM Oliwa
26	578	**ul. Polanki 19 -** w ogrodzie od strony ulicy	**Kasztan jadalny**	Zarząd Państwo Knitter
27	388	**ul. Polanki 117**	**Buki – 2 szt.**	Zarząd: Szpital Mar. Woj.
28	389	**ul. Polanki 117**	**Buk**	Zarząd: Szpital Mar. Woj.
29	390	**ul. Polanki 117**	**Platan**	Zarząd: Szpital Mar. Woj.
30	391	**ul. Polanki 117**	**Modrzewie – 3 szt.**	Zarząd: Szpital Mar. Woj.
31	392	**ul. Polanki 117**	**Dąb szypułkowy**	Zarząd: Szpital Mar. Woj.
32	393	**ul. Polanki 117**	**Świerki - 3 szt.**	Zarząd: Szpital Mar. Woj.
33	394	**ul. Polanki 117**	**Lipy – 3 szt. zrośnięte**	Zarząd: Szpital Mar. Woj.
34	505	**ul. Polanki 117** (przy boisku)	**Świerk pospolity**	Zarząd. Szpital Mar. Woj.
35	558	**ul. Polanki 117 -** w odl. 5 m od trafostacji na terenie parku szpitalnego	**Jodła kalifornijska**	Zarząd: Szpital Mar. Woj.
36	574	**ul. Polanki 117 -** w pobliżu warsztatu elektr. na terenie parku szpitalnego	**Buk zwyczajny**	Zarząd: Szpital Mar. Woj.
37	301	**ul. Polanki 119** w obrębie Sanatorium	**Aleja lipowa**	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
38	830	**ul. Opacka 8 -** Park Oliwski im.A.Mickiewicza	**Cyprysik Lawsona**	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
39	831	**ul. Opacka 8 -** Park Oliwski im.A.Mickiewicza	**Magnolia drzewiasta**	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
40	832	**ul. Opacka 8 -** Park Oliwski im.A.Mickiewicza	**Żywotnik olbrzymi**	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
41	833	**ul. Opacka 8 -** Park Oliwski im.A.Mickiewicza	**Miłorząb dwuklapowy**	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
42	834	**ul. Opacka 8 -** Park Oliwski im.A.Mickiewicza	**Modrzew europejski**	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
43	835	**ul. Opacka 8 -** Park Oliwski im.A.Mickiewicza	**Sosna wejmutka**	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
44	836	**ul. Opacka 8 -** Park Oliwski im.A.Mickiewicza	**Grupa drzew:1/ Żywotnik olbrzymi;2/ Cisy – 2 szt.; 3/ Cyprysik nutkajski**	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
45	837	**ul. Opacka 8 -** Park Oliwski im.A.Mickiewicza	**Magnolia drzewiasta**	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
46	838	**ul. Opacka 8 -** Park Oliwski im.A.Mickiewicza	**Grujecznik japoński-3 pnie**	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
47	576	**ul. Opacka 8** - Park Oliwski im.A.Mickiewicza przy stawie w pobliżu bud. IGW PAN	**Wiąz z kwitnącym bluszczem**	Zarząd: ZDiZ Gdańsk

48	829	**ul. Grunwaldzka 529**	**Grupa drzew:** **1/ Sosna koreańska;** **2/ Sosna rumelijska;** **3/ Modrzew europejski;** **4/ Cis drzewiasty;** **5/ Żywotnik olbrzymi**	Zarząd: PGM Oliwa
49	978	**ul. Liczmańskiego 9** w ogrodzie od strony podwórka	**Grupa drzew:** **1/ cis pospolity** **2/ dwa bukszpany** **3/ dwa żywotniki olbrzym.** **4/ trzy cyprysiki groszk.**	Zarząd: Pan Jan Barcewicz
50	1094	**ul. Subisława /Kupały -** zieleniec	**Wierzba**	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
51	1095	**ul. Subisława /Kupały** - zieleniec	**Wierzba**	Zarząd: Gd. Melioracje
52	1096	**ul. Subisława /Kupały** - zieleniec	**Wierzba**	Zarząd: Gd. Melioracje
53	1103	**ul. Tetmajera 7**	**Cyprysiki groszkowe –5 szt.**	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
54	1066	**ul. Bytowska 5**	**Buk pospolity** **z soplówką jeżowatą**	Zarząd: Mirosław Bejma
		Gdańsk – Orunia		
55	979	**ul. Urocza 4** - na terenie posesji	**Buk odm. czerwonolistna**	Zarząd: PGM Śródmieście
56	1046	**ul. Nowiny**	**Dąb szypułkowy**	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
57	1047	**ul. Nowiny 2**	**Buki czerwonolistne –2 szt**	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
58	1098	**ul. Nowiny** - Park Oruński	**Lipa drobnolistna**	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
59	1099	**ul. Nowiny** - Park Oruński	**Buk pospolity**	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
60	1100	**ul. Nowiny** - Park Oruński	**Buki pospolite – 2 szt.**	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
61	1101	**ul. Nowiny** - Park Oruński	**Dąb bezszypułkowy**	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
62	1102	**ul. Diamentowa 6**	**Wierzby – 2 szt.**	Zarząd: Gd. Spół. Mieszk.
63	1133	**ul. Nowiny** - Park Oruński	**Głaz narzutowy**	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
		Gdańsk – Przymorze		
64	1097	**ul. Czerwony Dwór 10/1**	**Orzech włoski**	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
		Gdańsk – Śródmieście		
65	122	**ul. 3 Maja -** nad torem kolejowym	**Cis**	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
66	827	**ul. 3 Maja -** nad torem kolejowym	**Lipa drobnolistna**	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
67	1049	**ul. 3 Maja -** na parkingu przy Urzędzie Pracy	**Jesion wyniosły**	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
68	413	**ul. Powstańców Warszawskich** park /naprzeciw Szpitala Kolejowego/	**Topola czarna**	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
69	749	**ul. 3 Maja** na zapleczu bud. Polska Poczta, Telegraf	**Jesion wyniosły**	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
70	750	**ul. Targ Sienny** przy kanale Raduni, obok szafki elektr.	**Kasztanowiec zwyczajny**	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
71	874	**ul. Hucisko, Wały Jagiellońskie,** **Targ Rybny -** skwer	**Miłorząb dwuklapowy**	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
		Gdańsk – Wieniec		
72	359	**ul. Kwiatowa** – skarpa dz. 117/59	**Dąb**	Zarząd: Skarb Państwa
		Gdańsk – Wrzeszcz		
73	123	**ul Grunwaldzka 49/51 -** w podwórzu	**Cisy – 2 szt.**	Zarząd: PGM Wrzeszcz
74	466	**ul. Do Studzienki 36 -** na terenie przedszkola	**Lipa drobnolistna**	Zarząd: Przedszkole Nr 4
75	467	**ul. Do Studzienki 1 d** - na zapleczu DS UG	**Klon jawor**	Zarząd: PG
76	468	**ul. Do Studzienki i ul. Sobieskiego** obok Przedszkola Nr 4	**Grab pospolity** porośnięty bluszczem	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
77	755	**ul. Do Studzienki 37**	**Buk zwyczajny** **odmiana czerwonolistna**	Zarząd: PGM Wrzeszcz ROM Nr 2
78	488	**ul. Jaśkowa Dolina 27** (za ogrodzen.)	**Miłorząb japoński**	Zarząd: PGM Wrzeszcz
79	500	**ul. Jaśkowa Dolina 44** na terenie Generalnego Konsulatu Ukrainy	**Buk pospolity** **odm czerwonolistna**	Zarząd PGM Wrzeszcz
80	501	**ul. Jaśkowa Dolina 72-68**	**Wiąz szypułkowy**	Zarząd: PGM Oliwa
81	503	**ul. Jaśkowa Dolina 50 -** na trawniku przed Generalnym Konsulatem Białorusi	**Buk zwyczajny** **odm. czerwonolistna**	Zarząd: PGM Wrzeszcz
82	575	**ul. Jesionowa 6 –** na terenie Inst.Ziemniaka	**Buk odm. czerwonolistna**	Zarząd: Inst.Ziemniaka
83	572	**ul. Kręta -** /na skraju skwerku/	**Głaz narzutowy**	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
84	577	**ul. Wassowskiego -** na skarpie powyżej ulicy	**Buk zwyczajny** (zrośnięty)	Zarząd: PGM Wrzeszcz
85	481	**ul. Sobieskiego 18** na zapleczu budynku Instytutu Chemii UG	**Jarząb szwedzki**	Zarząd: UG
86	482	**ul. Sobieskiego 18** na zapleczu budynku Instytutu Chemii UG	**Lipa amerykańska**	Zarząd: UG

87	601	**ul. Hallera 14** -przy Cent. Edukacji Naucz.	**Dąb szypułkowy**	Zarząd: CEN
88	820	**ul. Traugutta 11**	**Lipa drobnolistna**	Zarząd: PGM Wrzeszcz
89	451	**Al. Zwycięstwa** między ul .M. Skłodowskiej a ul. Smoluchowskiego	**Lipa srebrzysta**	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
90	498	**Al. Zwycięstwa** – w parku im. Steffensa w pobliżu hali sportowej PG	**Brzoza brodawkowata**	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
91	499	**Al. Zwycięstwa** - park im. Steffensa	**Platan klonolistny**	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
92	600	**Al. Zwycięstwa** - w parku im. Steffensa w pobliżu hali sportowej PG	**Buk zwyczajny odmiana czerwonolistna**	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
93	751	**Al. Zwycięstwa** - w parku im. Steffensa	**Perełkowiec japoński**	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
94	821	**Al. Zwycięstwa** - w parku im. Steffensa	**Miłorząb dwuklapowy**	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
95	822	**Al. Zwycięstwa** - w parku im. Steffensa	**Dąb czerwony**	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
96	823	**Al. Zwycięstwa** – w parku im. Steffensa	**Kasztanowiec biały**	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
97	824	**Al. Zwycięstwa** - park im. Steffensa	**Kasztanowiec biały**	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
98	825	**Al. Zwycięstwa** - w parku im. Steffensa	**Platan klonolistny**	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
99	826	**Al. Zwycięstwa** - w parku im. Steffensa	**Kasztanowiec biały**	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
100	1050	**ul. Mierosławskiego róg ul. Kubacza**	**Wierzba**	Zarząd: Gd. Melioracje
		Gdańsk – Wysoka		
101	579	**ul. Galaktyczna** - przy drodze do osady Owczarnia, przy ogrodzeniu bud. nr 29	**Klon jawor**	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
102	580	**ul. Galaktyczna** - po prawej stronie drogi jw. /naprzeciw nowych domków jednor./	**Grusza pospolita**	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
		Lasy Państwowe		
		Leśnictwo Renuszewo		
103	121	**oddz. 52 f** ul. Polanki 125 /teren parku koło pałacyku/	**Dąb**	Zarząd: Nadl. Gdańsk
104	124	**oddz. 52 f** ul. Polanki 125	**Topole – 2 szt.**	Zarząd: Nadl. Gdańsk
105	133	**oddz. 112 d** ul. Bytowska	**Głaz narzutowy "Diabelski kamień"**	Zarząd: Nadl.Gdańsk
106	559	**oddz 90 f** ul. Polanki 125; za budynkiem Dworu I-go	**Sosny czarne – 2 szt.**	Zarząd: Nadl. Gdańsk
107	843	**oddz. 112 a**	**Daglezja zielona**	Zarząd: Nadl. Gdańsk
108	844	**oddz. 111 l**	**Sosna pospolita**	Zarząd: Nadl. Gdańsk
109	739	**oddz. 112 b**	**Głaz narzutowy**	Zarząd: Nadl. Gdańsk
110	1058	**oddz. 114**	**Choina kanadyjska – 2 szt.**	Zarząd: Nadl. Gdańsk
		Leśnictwo Gołębiewo		
111	1053	**oddz. 25 n**	**„Kępa żywotnika”**	Zarząd: Nadl. Gdańsk
112	1059	**oddz. 70 a**	**Dąb szypułkowy**	Zarząd: Nadl. Gdańsk
		Leśnictwo Matemblewo		
113	459	**oddz.150 a**	**Modrzew europejski**	Zarząd: Nadl. Gdańsk
114	508	**oddz. 124 b-**1km na północ od ul. Słowackiego	**Buk pospolity**	Zarząd: Nadl. Gdańsk
115	806	**oddz. 126 b**	**Głaz narzutowy**	Zarząd: Nadl. Gdańsk
116	807	**oddz. 128 c**	**Głaz narzutowy**	Zarząd: Nadl. Gdańsk
117	839	**oddz. 125 f**	**Sosna pospolita**	Zarząd: Nadl. Gdańsk
118	840	**oddz. 127 c**	**Sosna pospolita**	Zarząd: Nadl. Gdańsk
119	841	**oddz. 126 b**	**Świerk pospolity**	Zarząd: Nadl. Gdańsk
120	842	**oddz. 126 b**	**Świerk pospolity**	Zarząd: Nadl. Gdańsk
121	922	**oddz. 155 f**	**Sosna pospolita**	Zarząd: Nadl. Gdańsk
122	923	**oddz. 144 b**	**Sosna pospolita**	Zarząd: Nadl. Gdańsk
123	924	**oddz. 146 a**	**Sosna pospolita**	Zarząd: Nadl. Gdańsk
124	925	**oddz. 47 a**	**Buk pospolity**	Zarząd: Nadl. Gdańsk
125	1060	**oddz. 127 f**	**Dąb szypułkowy**	Zarząd: Nadl. Gdańsk
126	1061	**oddz. 125g/f**	**Dąb szypułkowy**	Zarząd: Nadl. Gdańsk
127	1062	**oddz. 125g/m/f**	**Lipa drobnolistna**	Zarząd: Nadl. Gdańsk
128	1063	**oddz. 126f/127f**	**Sosna wejmutka**	Zarząd: Nadl. Gdańsk
129	1064	**oddz. 116 h**	**Daglezja zielona – 2 szt.**	Zarząd: Nadl. Gdańsk
130	1065	**oddz. 117 c**	**Cyprysik Lawsona – 6 szt.**	Zarząd: Nadl. Gdańsk
131	1077	**oddz. 123 h i 130 d**	**Podgrzybek pasożytniczy**	Zarząd: Nadl. Gdańsk
		Lasy Komunalne m. Gdańska		
		Gdańsk - Oliwa		
132	206	**w lesie** przy przedłużeniu ulicy Abrahama	**Dąb**	Zarząd: ZDiZ Gdańsk

133	302	**oddz. 34 h** 3 km idąc niebieskim szlakiem od ul. Abrahama	**Grupa dębów**	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
		Gdańsk -Wrzeszcz		
134	402	**oddz.40 c** przy drodze na skraju lasu ok.20 m od przejścia w kier. ul. Batorego i ul. Sosnowej	**Buk**	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
135	403	**oddz.40 c** na granicy lasu przy drodze ok. 50 m od ul. Matki Polki w kierunku ul. Topolowej	**Dąb**	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
136	405	**oddz. c** przy parkanie III LO ul. Topolowa	**Buk**	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
137	408	**oddz 48 i** przy drodze do stacji przekaźnikowej	**Buk**	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
138	409	**oddz 48 i** 10 m od drogi na granicy przy drodze prowadzącej od ślimaka do **ul. Hibnera**	**Buk**	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
139	410	**oddz 48 i** przy drodze prowadzącej do stacji przekaźnika	**Dąb**	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
140	422	**w oddz.47 b**	**Buk**	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
141	423	**oddz.48 i** ok.50m od stacji przekaźnikowej przy drodze prowadzącej do parku w Dolinie Królewskiej	**Dąb szypułkowy**	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
142	424	**oddz.36 i**	**Dęby szypułkowe - 3 szt.**	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
143	426	**oddz.47c**	**Buk**	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
144	427	**oddz.47 a -**na skraju lasów obok kortu tenis.	**Buk**	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
145	428	**oddz.35 d -** przy skrzyżowaniu ul.Abrahama i linii oddz. 35 i 36	**Głaz narzutowy**	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
146	444	**oddz.40 a -**ul. Jaśkowa Dolina 8	**Cis pospolity**	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
147	445	**oddz.40 c-** 8 m od ul.Jaśkowa .Dolina w kier. amfiteatru leśnego	**Buk pospolity**	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
148	502	**oddz. 48**	**Głaz narzutowy**	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
149	504	**oddz.47 c -**w pobliżu ZKPiG nr 17 ul.Traugutta	**Dąb szypułkowy**	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
150	808	**oddz.37 k -** na granicy **z oddz. 38**	**Głaz narzutowy** " Głaz Borkowskiego"	Zarząd: ZDiZ Gdańsk

/stan na 31.12.2003 r./

9.3.7. Ochrona gatunkowa.

Ochrona gatunkowa ma stosunkowo długą tradycję. Według ustawy o ochronie przyrody ochrona gatunkowa ma na celu zabezpieczenie dziko występujących roślin i zwierząt a w szczególności gatunków rzadkich lub zagrożonych wyginięciem, jak też zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej. Przede wszystkim chroni się gatunki dziko występujące. Chroni się także okazy roślin występujące w ogrodach, parkach itp., jeżeli należą one do gatunku uznanego za chronione. Ochrona gatunkowa polega na niedokonywaniu czynności, mogących zagrozić istnieniu poszczególnych roślin i zwierząt a także na obowiązku działania w celu ratowania poszczególnych gatunków zagrożonych wyginięciem.

Według zebranych informacji, na terenie Gdańska stwierdzono występowanie 41 gatunków roślin naczyniowych, grzybów i porostów uznanych za chronione. Wśród nich 29 gatunków jest objętych ochrona całkowitą, 12 gatunków jest objętych ochroną częściową.

Lista gatunków chronionych i rzadkich występujących na terenie Gminy Gdańsk

Gatunki chronione całkowicie:

rośliny naczyniowe:

1. Barwinek pospolity — Vinca minor
2. Bluszcz pospolity — Hedera helix
3. Cis pospolity — Taxus baccata
4. Gnieźnik leśny — Neottia nidus-avis

5. Grążel żółty — Nuphar luteum
6. Jarząb szwedzki — Sorbus intermedia
7. Kruszczyk rdzawoczerwony — Epipactis rubiginosa
8. Listera jajowata — Listera ovata
9. Listera sercowata — Listera cordata
10. Mikołajek nadmorski — Eryngium maritimum
11. Mlecznik nadmorski — Glaux matitima
12. Naparstnica zwyczajna — Digitalis grandiflora
13. Pełnik europejski — Tollius euroaeus
14. Podrzeń żebrowiec — Blechnum spicant
15. Rojnik pospolity — Sempervivum soboliferum
16. Rokitnik zwyczajny — Hippophae rhamnoides
17. Sasanka łąkowa — Pulsatilla pratensis
18. Storczyk krwisty — Dactylorhiza incarnata
19. Storczyk szerokolistny — Dactylorhiza majalis
20. Śnieżyczka przebiśnieg — Galanthus nivalis
21. Tojad dziobaty — Aconitum variegatum
22. Wawrzynek wilczełyko — Daphne mezereum
23. Wiciokrzew pomorski — Lonicera periclimenum
24. Widłak goździsty — Lycopodium clavatum
25. Widłak jałowcowaty — Lycopodium annotinum
26. Wielosił błękitny — Polemonium coeruleum
27. Zimoziół północny — Linnaea borealis

grzyby:
28. Purchawica olbrzymia — Langermannia gigantea
29. Smardz — Morchella sp.

Gatunki chronione częściowo:

rośliny naczyniowe:
30. Bagno zwyczajne — Ledum palustre
31. Grzybienie północne — Nymphaea cfr candida
32. Kalina koralowa — Viburnum opulus
33. Kocanki piaskowe — Helichrysum arenaruim
34. Konwalia majowa — Convallaria majalis
35. Kruszyna pospolita — Frangula alnus
36. Marzanka wonna — Asperula odorata
37. Paprotka zwyczajna — Polypodium vulgare
38. Pierwiosnka lekarska — Primula officinalis
39. Turzyca piaskowa — Carex arenaria
40. Turówka leśna — Hierochloe australis

porosty:
41. Płucnica islandzka — Cetraria islandica

Gatunki rzadkie:

42. Arcydzięgiel nadbrzeżny — Archangelica litoralis
43. Aster solny — Aster tripolium
44. Babka nadmorska — Plantago maritima
45. Babka Wintera — Plantago winteri
46. Bez koralowy — Sambucus racemosa
47. Centuria nadbrzeżna — Centaurium litorale
48. Centuria nadobna — Centaurium pulchellum
49. Chondrilla sztywna — Chondrilla juncea
50. Dąbrówka kosmata — Ajuga genevensis
51. Dąbrówka piramidalna — Ajuga pyramidalis
52. Dziewanna kutnerowata — Verbascum phlomoides
53. Dziurawiec skąpolistny — Hypericum montanum
54. Dzwonek pokrzywolistny — Campanula trachelium
55. Fiołek przedziwny — Viola mirabilis

56. Głóg Lindmana	Crategus lindmanii
57. Groszek czerniejący	Lathyrus niger
58. Gruszyczka jednokwiatowa	Pirola uniflora
59. Jaskier różnolistny	Ranunculus auricomus
60. Kokorycz wątła	Corydalis fabacea
61. Komonica wąskolistna	Lotus tenuifolius
62. Kostrzewa leśna	Festuca silvatica
63. Kozłek bzowy	Valeriana sambuccifolia
64. Krwawnik wierzbolistny	Achillea salicifolia
65. Lepnica tatarska	Silene tatarica
66. Lnica wonna	Linaria odora
67. Łoboda oszczepowata	forma solniskowa
68. Manna gajowa	Glyceria nemoralis
69. Muchotrzew solniskowy	Spergularia salina
70. Namulnik brzegowy	Limosella aquatica
71. Niezapominajka leśna	Myosotis silvatica
72. Ostrzew rudy	Blysmus rufus
73. Paprotnica krucha	Cystopteris fragilis
74. Połonicznik kosmaty	Herniarnia hirsuta
75. Przetacznik górski	Veronika montana
76. Pszeniec gajowy	Melampyrum nemorosum
77. Mannica odstajaca	Puccinella distans
78. Rutewka orlikolistna	Thalictrum aquilegiifolium
79. Sit Gerarda	Juncus gerardi
80. Sit żabi	Juncus ranarius
81. Sitowiec nadmorski	Bulboschoenus maritimus
82.Szczaw ukraiński	Rumex ukrainicus
83. Świbka morska	Triglochin maritimum
84. Tojeść gajowa	Lysimachia nemorum
85. Turzyca odległokłosa	Carex distans
86. Wiechlina odległokłosa	Poa remota
87. Wierzbownica bladoróżowa	Epilobium roseum
88. Zachyłka oszczepowata	Phegopteris polypodioes
89. Zagorzałek późny	Odonties serotina ssp litoralis
90. Żabieniec trawolistny	Alisma gramineum

9.4. *Cenne fragmenty zieleni urządzonej*

Fragmenty zieleni urządzonej Gdańska, stanowiące pozostałość dawnych założeń parkowych i ogrodowych przy rezydencjach w mieście i dworach w jego sąsiedztwie zostały objęte ochroną razem z elementami architektury i znajdują się w rejestrze Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Na terenie miasta Gdańska ustalono lokalizację 39 zabytkowych założeń dworsko-parkowych i willowo-ogrodowych /stan na 31.12.2003 r./.

1. Gdańsk-Matarnia, ul. Agrarna 2
2. Gdańsk-Oliwa, ul. Bytowska 1
3. Gdańsk-Oliwa, ul. Bytowska 4 - Dwór Schabental
4. Gdańsk-Brzeźno, Park Kuracyjny
5. Gdańsk-Oliwa, ul.Czyżewskiego 29 - Dwór Ludophine
6. Gdańsk-Wrzeszcz, ul. Grunwaldzka 5 -zespół willowo-ogrodowy
7. Gdańsk-Oliwa, ul. Grunwaldzka 529 - zespół willowo-ogrodowy
8. Gdańsk-Jelitkowo, Park Kuracyjny
9. Gdańsk-Kiełpino Górne, ul. Goplańska
10. Gdańsk-Wrzeszcz, ul. Do Studzienki 36, Królewska Dolina
11. Gdańsk-Szadółki (Rębowo), ul. Jabłonowa 49
12. Gdańsk-Wrzeszcz, ul. Jaśkowa Dolina 17
13. Gdańsk-wrzeszcz, ul. Jaśkowa Dolina 15
14. Gdańsk-Lipce, ul. Trakt Św. Wojciecha 293 - Dwór Ferberów
15. Gdańsk-Lipce, ul. Trakt Św. Wojciecha - Zajazd "Trzy Świńskie Głowy"
16. Gdańsk-Dolne Miasto, ul. Kieturakisa 1
17. Gdańsk-Nowe Szkoty, ul. Konrada Leczkowa 21

18.Gdańsk-Migowo, ul. Migowo Górne 6
19. Gdańsk-Orunia, ul. Nowiny 1
20. Gdańsk-Olszynka, ul. Olszyńska 37
21. Gdańsk-Oliwa, ul. Opacka 12
22. Gdańsk-Oliwa, Park Opacki
23. Gdańsk-Oliwa, Zespół Klasztorny Cystersów
24. Gdańsk-Piecki, ul. Piecewska 7
25. Gdańsk-Oliwa, ul. Polanki 113-117 - Dwór VII
26. Gdańsk-Oliwa, ul. Polanki 119/121 - Dwór IV Quellbrun
27. Gdańsk-Oliwa, ul. Polanki 122 - Dwór III Schopenhauerów
28. Gdańsk-Oliwa, ul. Polanki 124 - Dwór II Groddecków
29. Gdańsk-Oliwa, ul. Polanki 125 - Dwór I Monbrillant
30. Gdańsk-Oliwa, ul. Pomorska 68, Dwór Przymorze
31. Gdańsk-Wrzeszcz, ul. Srebrniki 1
32. Gdańsk-Wrzeszcz, ul. Traugutta 94-96 Dwór Św.Studzienka
33. Gdańsk-Kokoszki, ul. Stokłosy 32
34. Gdańsk-Wrzeszcz, ul. Wajdeloty 13, Dwór Kuźniczki
35. Gdańsk-Jasień, ul. Zwierzyniecka 90/91
36. Gdańsk-Zakoniczyn
37. Gdańsk, Al.Zwycięstwa, Park Steffensa (M.Kasprzaka)
38. Gdańsk-Wrzeszcz, Park między ul. Partyzantów i ul. Grunwaldzką
39. Gdańsk, Park Marii Konopnickiej

Wymienione obiekty swoje walory zachowały w różnym stopniu. Niektóre z nich są stale pielęgnowane np. Parki Kuracyjne w Jelitkowie i Brzeźnie, Park Opacki, Park Oruński, Park Steffensa.
Inne tracą bądź już zatraciły cechy dawnej kompozycji oraz walory ściśle botaniczne. Rola terenów z zielenią urządzoną w systemie przyrodniczym miasta jest również zróżnicowana. Zależy ona głównie od zajmowanej powierzchni, istnienia połączenia z innymi terenami zielonymi oraz charakteru występującej na nich zieleni.
Biorąc pod uwagę unikalność składu gatunkowego a także znaczenie obiektu dla funkcjonowania środowiska przyrodniczego miasta **za najcenniejsze uznano grupę obszarów parkowych podkreślonych w wykazie**. Oprócz niektórych zabytkowych założeń do cennych zaliczono również pokryte zielenią forty pomiędzy ul. Dąbrowskiego a ul. 3 Maja i teren bastionów wzdłuż Opływu Motławy.

Wykaz drzew przeznaczonych do wycinki oraz liczba zamiennych nasadzeń

Drzewa usuwane bez naliczania opłat /szt./
/stan na 31.12.2003 r. wg wydanych 228 decyzji/

	do usunięcia:				**zalecone zamienne nasadzenia**
	niebezpieczne	**suche**	**prace melioracyjne**	**pas drogowy**	
	957	**234**	**329**	**139**	
Ogółem	**1618**				**858**

Drzewa /szt./ **i krzewy** /m^2/ **usuwane z naliczaniem opłat**

/stan na 31.12.2003 r. wg wydanych 21 decyzji/

do usunięcia		**do przesadzenia** /opłaty zawieszone na dwa lata/	
drzewa /szt./	krzewy /m^2/	drzewa /szt./	krzewy /m^2/
107	**815**	**53**	**195**

Na Gminny Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej z tytułu opłaty za usuwane drzewa i krzewy wpłynęło w 2003 r. – 1.510.041,54 zł.

9.5. Główne przedsięwzięcia w zakresie ochrony przyrody.

W zakresie ochrony wartościowych elementów przyrody oraz odnawiania i utrzymania zasobów przyrody w mieście zrealizowano nasypujące zadania.

1.Ośrodek Rekreacyjny nad Opływem Motławy w Gdańsku. Park na północnym brzegu Opływu Motławy.

Prowadzono systematyczną pielęgnację szaty roślinnej oraz naprawy infrastruktury parkowej w nowoutworzonych parkach na północnym brzegu Opływu Motławy na odcinku od bastionu św. Gertrudy do ul. Zawodników. Pielęgnacją objęto teren zieleni urzadzonej o łącznej powierzchni 12 ha .
Sporządzono dokumentację projektową oraz przygotowano pod względem formalno-prawnym realizację nowego segmentu parku na odcinku od ul. Zawodników do ul. Elbląskiej.

2.Urządzenie zieleni w Pasie Nadmorskim.

Na uporządkowanym pod względem sozologicznym i hydrologicznym terenie Pasa Nadmorskiego, w granicach ul. Piastowskiej i przedłużeniu ul. Obrońców Wybrzeża utworzono park spacerowo-wypoczynkowy. W ramach nowego zagospodarowania wykonano sieć alejek spacerowych i traktów rowerowych o łącznej długości ponad 2 km oraz założono zieleń parkową na powierzchni 7,5 ha. Nowa szata roślinna parku to zalesienia pagórków, łąki turzycowe na obszarach podmokłych i wyspach , kwiatowe „szuwary" umacniające brzegi stawów i rowów wodnych, trawniki i łąki parkowe, nasadzenia drzew i krzewów ozdobnych.
Przygotowano również dokumentację projektową zagospodarowania parkowego pozostałych, przeznaczonych na rekreację terenów Pasa Nadmorskiego.

3. Pielęgnacja zadrzewienia obszaru strefy ochronnej ujęć wody pitnej Czarny Dwór i Zaspa.

Wykonano pielęgnację nasadzeń drzew i krzewów ozdobnych oraz zadarnionych powierzchni pośredniej strefy wewnętrznej ujęć w rejonie ul. Czarny Dwór ,Jana Pawłami i J. Hallera, o łącznej powierzchni 19 ha.

4. Koncepcja zagospodarowania terenu po bazie paliw ORLEN w Nowym Porcie.

Wykonano wielostronne analizy stanu formalno- prawnego terenu oraz wdrożono procedury porządkujące sprawy prawne. Przygotowano uwarunkowania do projektu nowego zagospodarowania terenu na cele parkowe.

5. Pielęgnacja szaty roślinnej w Parku nad Strzyżą.

Wykonano wiosenne i letnie obsadzenia jednorocznych rabat kwiatowych, pielęgnację trawników, rabat bylinowych oraz zadrzewień ozdobnych na łącznej powierzchni 2 ha**.**

6.Utworzenie użytków ekologicznych w Gdańsku.

Wykonano analizy stanu formalno- prawnego terenów dla 22 projektowanych użytków. Przygotowano uwarunkowania do wdrożenia projektu powołania 22 użytków.

7. Budowa ścieżki dydaktycznej w Rezerwacie „Ptasi Raj".

Wykonano 10 tablic informacyjnych i oznakowanie ok. 6,5 km szlaku, Przygotowano dokumentację projektową

budowy dwóch wież widokowych, w drugim etapie realizacji zadania na rok 2004.

8. Zagospodarowanie terenu gminnego w rejonie ul. Leśna Góra 8 na osiedlu Niedźwidnik.

Wykonano roboty ziemne i urządzeniowe na obszarze ok. 2200 m^2: uporządkowanie terenu, plac zabaw dla dzieci, boisko sportowe do koszykówki, wyposażenie w małą architekturę.

9. Budowa schodów terenowych łączących ul. Arciszewskiego i Słowackiego.

Wykonano schody łączące ul Arciszewskiego z istniejącym chodnikiem na osiedlu mieszkaniowym przy ul.

Słowackiego w Gdańsku.

10. Pielęgnowano uprawy leśne w lasach komunalnych miasta Gdańska

Kontynuowano pielęgnację upraw leśnych w Pasie Nadmorskim w lasach komunalnych.

11. Realizacja ciągu pieszego łączącego osiedle Orunia Górna z Parkiem Oruńskim.

Wykonano ciąg pieszy wraz ze schodami łączący ul. Raduńską z osiedlem Orunia Górna.

12. Budowa ścieżek rowerowych w Pasie Nadmorskim.

W ramach zadania dokończono budowę ok. 1 km ciągu pieszo rowerowego w przedłużeniu ul. Jagiellońskiej oraz wykonano budowę 1 km traktu pieszo – rowerowego w przedłużeniu ul. Kołobrzeskiej. Zlecono także wykonanie dokumentacji budowlanej ścieżki pieszo rowerowej w przedłużeniu ul. Obrońców Wybrzeża.

Zespół przyrodniczo-krajobrazowy
"Dolina Potoku Oruńskiego"
oraz użytek ekologiczny "Murawy kserotermiczne"

opr. na podstawie materiałów WOŚ UM: M. Tryksza

- granica zespołu przyrodniczo - krajobrazowego "Dolina Potoku Oruńskiego"

- granica użytku ekologicznego "murawy kserotermiczne"

- park zabytkowy